

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59 Račun pri poštni hranilnici št. 14.194

Zadružništvo kot gospodarski in socialni pokret

Po svetovni vojni se razvija svetovno narodno gospodarstvo po povsem novih vidikih in potih; vsi merodajni činitelji so edini v tem, da se nahaja današnje svetovno narodno gospodarstvo v trajnem, bolezenskem stanju ali bolje rečeno v latentni krizi in stalnem padcu. Mnogi trdijo, da je omenjeno bolezensko stanje svetovnega gospodarstva povsem naravno, razumljivo in potrebno za novo svetovno narodno gospodarstvo po zdravih osnovah gospodarskega razvoja.

Če pogledamo resnici v oči, potem si moramo priznati, da proizvajajo na celem svetu prevelike količine kmetijskih produktov in se premalo tega uporablja. Radi tega nimamo pravnega in zdravega razmerja med svetovno proizvodnjo in uporabo kmetijskih produktov. Na svetovnih tržiščih se javlja še nepravilno in nenaravno razmerje med cenami kmetijskih in industrijskih proizvodov. Temu dejstvu se pridružuje še strahovita brezposelnost 20 milijonov

nov ljudi, ki so ostali brez kruha in krova. Omenjena glavna in značilna vprašanja v zvezi s carinskimi problemi med velesilami in malimi državami ustvarjajo s hitrimi koraki nove temelje in zdrave poti za vsestranski razvoj svetovnega narodnega gospodarstva.

Svetovno zadružništvo je imelo že mnogo časa pred vojno mnogo pristašev, ki so pravilno razumeli njegovo nalogo odnosno funkcijo v svetovnem gospodarstvu. Ker so se gospodarske in socialne prilike po vojni v marsičem temeljito spremenile, je njegova naloga tem večja v svojstvu družabnega in gospodarskega reformatorja. V novem svetovnem gospodarstvu bo sigurno — in to mu tudi pripada — zadružništvo zavzelo odločno ulogo med kapitalizmom, ki se je razvil do sebične skrajnosti in državnim, skupnim gospodarstvom. Zadružništvo bo v bodočnosti oni činitelj, ki bo prinesel ljubezen, nesebičnost, prosveto in delo v nezadovoljne sloje človeške skupnosti. Lado Jerše.

Zadrugarjem vsega sveta!

Mednarodna zadružna zveza v Londonu je naslovila na zadrugarje vsega sveta ta-le oklic: »Zadružno gibanje, ta največja gospodarska organizacija konzumentov vsega sveta, ki je bila ustanovljena s trudom in žrtvami milijonov potrošnikov, tvori danes predmet neopravičljivih napadov od strani organizirane zasebne trgovine.

Od svojega postanka se je zadružno gibanje vedno trudilo, da zastopa koristi celokupnosti. Vedno in neglede na politična naziranja ali veroizpovedi je stavljal koristi celokupnosti pred zasebne koristi.

Zadružno gibanje je doseglo ogromen napredek in se je obdržalo kljub vojni in kljub krizi ter se ima za to zahvaliti pravilnosti svojih načel in gospodarstvenosti svojih metod. Njegov razvoj je tesno zvezan z obnovitvijo gospodarskega življenja, z ohranitvijo miru in z napredkom kulture. Socialna koristnost zadružnega gibanja in njega uspehi so — kakor se vidi — dovedli gotov — samo od zavisti in od sebičnosti voden — del prebivalstva do tega, da je napravil zadružno gibanje za cilj svojih napadov in da poziva državno oblast, da to zadružništvo zavre pri njega normalnem delovanju z nepravilnimi in izrednimi davki in s sovražno mu zakonodajo.

Z zadoščenjem ugotavljamo, da so si v vseh državah naše narodne zveze stavile za nalogo, z vsemi silami braniti dediščino poštenih ročalskih tkalcev in milijonov organiziranih konzumentov.

Z ozirom na neprestano se ponavljajoče in neprekinjene napade, z ozirom na sebične in nepravilne obdolžitve zadružnega gibanja v vseh deželah se izjavlja Mednarodna zadružna zveza

solidarno z vsemi zadružnimi organizacijami sveta, ki sočasno branijo svoje pravice in svojo organizacijsko svobodo in poziva vse konzumente, da pospešujejo razvoj konzumnih zadrug in jih utrjujejo s tem, da si nabavljajo v njih vse stvari, ki jih potrebujejo, v soglasju s koristmi celokupnosti.

Zadrugarji! Ogrožena so velika dela, ki ste jih že izvršili in z njimi tudi vsi uspehi Vaših žrtev. Ogrožena je nova gospodarska osnova civilizacije, ki temelji na blaginji celokupnosti. Branite svoje zadruge in svoje pravice!

Branite jih iz Vaših lastnih koristi, zaradi koristi Vaših rodbin in vsega človeštva, zato, da izide zadružno gibanje iz današnjih razmer večje in mogočnejše, kakor je bilo kdajkoli prej. Zadrugarji vseh dežela, združite se!

Izpremema v vladi

Kakor poročajo iz Beograda, je minister za poljedelstvo g. Jurij Demetrović odstopil. Na njegovo mesto je pozval Nj. Vel. kralj dr. Ljubomira Tomašića iz Zagreba.

Za ministra brez listnice pa je bil pozvan dr. Grga Angjelinović, bivši minister in poslanik v Pragi in na Dunaju.

Uspelo zborovanje JRKD

V nedeljo se je vršilo uspelo zborovanje organizacije JRKD za srez Ljubljana-okolica. Po otvoritvi predsednika g. Pipana, je obširno poročal domači narodni poslanec Albin Koman o važnih gospodarskih in političnih vprašanjih.

Vladimir Regally:

Zadolžitev naših kmetov

V Dravski banovini so kultivirana zemljišča najbolj obremenjena

Privilegirana agrarna banka je nedavno uredila podatke o gospodarskem položaju zadolženih kmetovalcev cele države, pa je iz istih razvidno, da živi v 1070 sedanjih občinah Dravske banovine 70.638 zadolženih kmetov s 385.095 družinskih članov, od katerih je delazmožnih le 204.383. Od teh 557.693-57 ha njihovih posestev je za obdelovanje in pridobivanje sposobnih le 236.100, dočim vse ostalo odpada na gozdove, goljave, steljnike itd. Ti kmetovalci premorejo 84.567 volov in krav za delo na polju in 23.571 konj, povprečno torej na vsako kmetijo niti 2 glavi.

Zanimivo je, da je po številu občin danes dravska banovina v državi najmočnejša, ker jih ima 261 več od druge po vrsti, dunavske, daši je ta po površini in po prebivalstvu dvakrat večja, dočim je gostota prebivalstva na 1 km² približno enaka. Po številu zadolženih kmetov je prva savska s 159.875 dolžnikov, nato drinska, pa dunavska, vrbaska in dravska. Po površini posestev je dravska na četrtem mestu za savsko, dunavsko in drinsko, dočim po površini za obdelovanje sposobne zemlje zavzema šele peto mesto za dunavsko, savsko, drinsko in vrbasko. Po številu družinskih članov je po savski, drinski, vrbaski, dunavski in primorski na šestem mestu, po številu delazmožnih pa že na petem za savsko, dunavsko, drinsko in vrbasko. Volov in krav za delo imajo več drinska, vrbaska in savska, konj pa razen moravske in vardarske vse banovine.

Kmetovalci dravske banovine dolgujejo raznim ustanovam in posameznikom 1.290.796.949 dinarjev. Prednjačijo le še dunavska. Od te vsote odpada na Državno hipotekarno banko 9.997.153, na privatne banke 47.348.881, na kmetijske zadruge okrog 600 milijonov, na privatnike pa 619.026.746 Din. Zanimivo je, da je DHB dala naši banovini za moravsko najmanj posojil, PAB pa sploh nič, četudi se procent od iste kmetovalcem dodeljenih kreditov od skupne dolžne vsote dviga v dunavski banovini na 14%, v dunavski pa celo na 16%. DHB, ki sicer ne igra vidne vloge pri kreditiranju gospodarstev, je kreditirala dravski banovini le 0-8% od skupne vsote, dočim zetski celo 7-7%. Dravska banovina je bila doslej prisiljena bolj, kakor katerakoli druga obračati se za kredite k privatnim bankam in zasebnikom, pri katerih je po višini dolžne vsote na drugem mestu za savsko. V procentih izraženo dolguje dravska banovina od cele skupne dolžne vsote v državi 0-8% DHB, 18% bankam, 32-2% zadrugam in 48% privatnikom, t. j. trgovcem, obrtnikom itd. Višina dolžnih vsot zadrugam je v naši banovini trikrat večja, kakor v drugih, ker pri mo-

ravski, ki je že na drugem mestu, iznaša le 11-1%. Zadrugarstvo je v dravski banovini najbolj razvito, najmanj pa v zetski in primorski, kjer ima v prvi dve tretjini, v drugi pa tri četrtine vseh kmetskih dolgov v svojih rokah privatni kapital.

Po načinu zadolženja je z menicami dravska banovina na drugem mestu za dunavsko in sicer s 326.420.481, s hipotekami enako na drugem s 467.454.650, dočim z obveznicami, priznamicami in drugim načini na šestem s 64.528.620. Zanimivo je, da je v savski, primorski, dunavski in drinski banovini podeljenih največ posojil na podlagi obligacij in priznanic, v dravski pa največ na podlagi hipotek. Splošno pa na navedene tri načine odpada v državi po ena tretjina vseh posojil.

Ako primerjamo dolžne vsote s številom dolžnikov in površino posestev, dobimo v naši banovini obremenitev na posameznega dolžnika 18.273, na ha zemlje pa 2.315, dočim povprečno na vsako posamezno gospodarstvo odpada 7-90 hektara zemlje. Povprečno gledano so posestva v dravski banovini največja, ker v ostalih varirajo od 2-64 do 6-98 ha. Obremenitev na 1 ha je v primorski banovini največja in sicer 4.914,

takoj za njo pa pride naša, obremenitev na posameznega dolžnika pa je največja v dunavski banovini z 19.014, na drugem mestu pa je zopet dravska. V ostalih se giblje med 3.857 do 12.977 dinarjev.

Od skupnega privatnega zemljišča je sposobnega za obdelavo v dravski banovini najmanj in sicer 42-3%, v ostalih pa od 59-0% v zetski do 95-5% v dunavski, povprečno v državi 69-15%.

Po temu sodeč je najboljši položaj danes v dunavski banovini, najslabši pa v naši in zetski, zato tudi obremenitev na 1 ha za obdelovanje in pridelovanje sposobne zemlje v dravski banovini dosega 5.467 Din, v drugih pa od 932 Din v vrbaski do 2.960 v zetski, nasprotno pa ima dravska banovina najmanj davčnih zaostankov in sicer jedva 2% od vseh v celi državi.

Vsi navedeni podatki niso sicer docela zanesljivi, ker se v podatkih same PAB pojavljajo netočnosti, vendar pa nam morejo dati približno sliko današnjega položaja kmetovalcev v naši državi, ker slučajno točneje in popolnejše številke ne bi mogle imeti nikakega odločujočega vpliva na navedena dejstva.

Težka bolezen

Ropi, poboji, požigi... Propadanje morale. Kje in kaj je vzrok?

Kdor redno prebira naše časopise, naleti prav gotovo vsak ponedeljek, pa tudi ob drugih dneh, na poročilo o krvavih pretepih, ki jih beleži kronika deloma na deželi, deloma pa v mestih. Tudi tatvin ne manjka in tudi ne požarov, ki jih neti navadno zločinska roka. To zlo pa se ne omejuje le na kakšen poseben letni čas, ampak se ponavlja celo leto in to leto za letom vedno hujše, tako da so vsi, ki jim je nekaj do resničnega narodnega napredka, v resnih skrbih, kam bomo prišli, če se to zlo ne bo ustavilo ali vsaj znatno omejilo, kajti ta bolezen se širi vedno bolj in postaja vedno hujša.

Revščina

Ljudje, ki proučujejo vzroke družabnih bolezni — in to so predvsem zločini — so si že zdavnaj na jasnem o tem, da ustvarja revščina najrodovitnejša tla za vsakovrstne zločine.

Vsaka notranja (moralna) sila, ki človeka odvrača od zločinov, pa opeša tem bolj, čim bolj človek svojo odpornost slabi z uživanjem opojnih sredstev (alkohol) in raznih drugih mamil (opij, morfij). V taki notranji razrvanosti postane človek sposoben za vse, ker sledi brez odpora samo svojim nagonom.

Alkoholizem

Pri nas je uživanje alkohola žalibog silno razširjeno; ne samo zmerno uživanje, ki človeku še ne jemlje pameti, ampak tisto prekomerno uživanje, ki človeka popolnoma onesvesti. V takem stanju začne v človeku delovati in siliti na dan vse, kar je vsled odpora moralnih sil prej zadrževal in krotil v sebi in takrat bruhajo z neomejeno silo na dan vse dotlej v človeku prikriti želje, nameni in strasti. V pijanosti se pokaže človek, kakršen je in iz njega začne govoriti — žival, ki ne pozna nobenih kulturnih in moralnih mej več in zločin je tu.

Vzgoja

Iz človeka, ki pozna samo zadostitev svojim naravnim nagonom, napravi civiliziranega in za življenje v človeški družbi sposobnega človeka še-le vzgoja. Stariši navajajo otroka že zgodaj na to, kaj sme in kaj ne sme. To dosejajo z ljepo, vedno in vedno ponavljano besedo, če pa ne gre drugače, pa tudi s kaznimi (>šiba novo mašo pojec). Z vzgojo doma in kasneje v šoli ustvarjamo tiste notranje (moralne) ovire, ki človeku, branijo, da bi počel vse, kar se mu zahoče, in ga navajajo do vladanja samega sebe.

Kaj sledi iz vsega?

Iz vsega, kar smo povedali, pa sledi, da moramo prijeti zlo pri korenini, če ga hočemo odpraviti in zatreti. Kdor plevel na njivi samo kosi, korenine pa pušča v zemlji, ne bo plevela nikdar rešen.

Če je res, kar smo rekli, da ustvarja revščina najrodovitnejša tla za večino zločinov, potem je jasno, da si mora človeška družba prizadevati, da si ustvari tak družabni red, da bodo vsi ljudje imeli vsak dan vsaj to, kar neobhodno potrebujejo. Tak red ni nemogoč. Na svetu je za vse vsega dovolj — še preveč! — in treba je le skrbeti za pravično razdelitev vseh dobrin, ki jih daje ljudem narava v tako razkošni obilici. Za pravično razdelitev in dodelitev vseh dobrin pa mora skrbeti organizirana družba (>država<) sama z vso svojo ogromno močjo ter ne sme trpeti, da bi uživali le eni, drugi pa stradali, čeprav delajo. Zato je dandanes baš »socialna« politika najvažnejša zadeva vsake moderne države!

Omejiti — če ne zatreti — pa se da tudi alkoholizem, ki ustvarja v največ slučajih razpoloženje za najraznovrstnejše zločine. Tu mora delovati vse, od vzgoje v otroških letih pa do najobčutnejših kazni za one, ki iz golega pohlepa po par krajcarjih dobička zalivajo ljudi do nezavesti. Na tem polju ima državna uprava še dela dovolj.

Najbolj občutljiva točka pa je pri nas vzgoja. Glede naše vzgoje se nam zdi najbolj potrebno povedati enkrat odkrito besedo.

Velik del naše javnosti zahteva versko vzgojo in vidi v njej vsa jamstva za uspeh. Ne tajimo, da je v teoriji tako — toda v praksi?

Verska vzgoja in okrepitev verskega življenja, kakor sta to nedavno zahtevala »Slovenec« in tudi »Jutro«, je lahko dvojna: je lahko samo formalna, t. j. navidezna, zunanja, je pa lahko (in taka bi morala biti) tudi notranja. Ljudje, ki hodijo ob nedeljah samo pod kor postajat, kjer pa ne molijo, ampak mislijo le na kakšne kupčije, so verni samo na zunaj! Takih znakov zunanje vernosti bi lahko našli legijon. Taka zunanja vernost pa nič ne pomaga in ni človeku nobena notranja opora. Taki ljudje brez skrbi ropajo in ubijajo, če tako nanese, čeprav nosijo molek s seboj v žepu.

Pomanjkanje prave, notranje, verske vzgoje je pa pri nas zelo občutno in prav nič ne tajimo, da naša »javna moralac« baš na tem silno trpi!

Imamo pa glede splošne narodne vzgoje še dva momenta, ki jih tudi ne smemo prezreti. Mi smo doživeli po vojni v naši deželi prav lepo število umazanih afer in zločinov, na katere je ves svet javno kazal, a nobena oblast se zanje ni zmenila! Ali je potem čudno, če si je rekel ta ali oni: »Če ta lahko goljufa in krade, zakaj ne bi še jaz?«

Drugi moment pa je bila (in je še) silna podivjanost politične borbe. Pri nas se je tekom let udomačilo do skrajnosti nemoralno načelo, da je v politični borbi dovoljena tudi največja lumparija, samo če nasprotniku s tem škoduješ. Ni bilo to načelo sicer nikjer proglašeno na svečan način, ampak v praksi je držalo! V politični borbi se je nehala pri nas vsaka morala, verska in brezverska, danes pa čutimo posledice, ker vidijo ljudje na svoje oči silno razliko med lepimi besedami v cerkvi, v šoli, itd. in pa med dejanji v življenju! Ta vidna razlika je vsako javno moralo najhujše zadela in proti temu, kar ljudje vidijo, ne pomaga noben pouk!

Tudi to poglavje zasluži svojo posebno pozornost, če hočemo zajeziti val zločinov v naši deželi!

Kamnoseštvo Alojzij Vodnik Ljubljana, Kolodvorska ulica

odprodaja radi velike zaloge nagrobne spomenike pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji tudi na hranilne knjižice.

Zborovanje naših sadjarjev in vrtnarjev.

Preteklo nedeljo se je vršilo v Ljubljani letno zborovanje Sadjarskega in vrtnarskega društva, ki so se ga udeležili naši sadjarji in vrtnarji v velikem številu iz vseh krajev. Zborovanje je vodil predsednik g. Martin Humek, ki je poročal o vsem trudu in prizadevanju zavodnih sadjarjev in vrtnarjev za povzdigo te važne gospodarske panoge. Med drugim je tudi sporočil, da je med letom odložil svoje mesto dolgoletni predsednik km. svetnik g. Viljem Rohrman, ki si je tekom svojega predsednikovanja stekel velikih zaslug za slovensko sadjarstvo in vrtnarstvo. Po glavnem odboru stavljeni predlog, da občni zbor imenuje zaslužnega g. Rohrmana za častnega predsednika, so zborovalci soglasno sprejeli. Tudi poročila ostalih društvenih funkcionarjev pričajo o velikem delu na sadjarskem in vrtnarskem polju. Po poročilih so sledile volitve, pri katerih je bil izvoljen za predsednika g. Martin Humek, za prvega podpredsednika Jos. Priol, za drugega podpredsednika nadz. v p. g. Jos. Štrekelj, za tajnika g. Andrej Škulj, za blagajnika pa g. Jos. Verbič. V odbor so bili izvoljeni gg.: Fr. Dobovšek (Boštanj), Mih. Kovačič (Sv. Peter pri Mariboru), Fr. Goričan (Višnja vas, p. Vojnik), Fr. Istenič (Gor. Logatec), Fr. Kafol (Ljubljana), Miloš Levstik (Celje), inž. Fr. Lukman (Ljubljana), Peter Močnik (Studenci pri Mariboru), inž. Val. Petkovšek (Št. Jurij ob južni železnici), Ljud. Sagadin (Ptuj), inž. I. Zupanič (Grm) in Janko Zirovnik (Kranj). Za namestnike pa so bili izvoljeni gg.: Vitko Jurko (Dol pri Hrastniku), Jos. Novak (Gornji grad), Ant. Brinovšek (Št. Andraž, p. Velenje), inž. Jos. Skubic (Gor. Logatec), Ant. Lap (Ljubljana), Jak. Springer (Črnomelj), Ant. Flego (Ljubljana), inž. Fr. Pahernik (Vuhred), Fr. Vardjan (Št. Jurij ob južni žel.), Ant. Šega (Ptuj), Iv. Hrovat (Ihan) in Ant. Lovše (Notranje gorice pri Brezovici). Za pregledovalca računov gg.: Ante Gaber in Teod. Drenik.

Po volitvah je sledila še obširna debata o mnogih vprašanjih našega sadjarstva in vrtnarstva.

V zvezi s tem zborovanjem se je prejšnji dan vršil dobro obiskan izlet sadjarjev v Škofjo Loko, kjer se je vršil zbor tamošnjega drevničarskega odseka.

Zborovanje naših agronomov

Da se pripravijo za veliki zbor Udruženja Jugoslovanskih Agronomov, ki se bo vršil meseca junija v Sarajevu, so slovenski agronomi sklicali svoj redni občni zbor za 6. t. m. v Ljubljano. V Sarajevu bodo obravnavali vprašanje organizacije jugoslovanskega kmetijstva na povsem združni podlagi. V ta namen morajo agronomi iz poedinih banovin predočiti točno sliko sedanjega stanja kmetijskega združništva. Zbor 500 agronomov iz vseh delov naše države bo skušal izdelati na podlagi poedinih referatov splošne smernice za povzdigo našega kmetijstva in zaprosili merodajne faktorje, da iščejo izhod iz današnje agrarne krize v združni ideji.

Zborovanje je otvoril predsednik inž. Teržan in predlagal, da se pošlje udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdravni brzojav gosp. ministru Demetroviću in g. banu dr. Marušiču, kar je zbor soglasno odobril. Nato je prešel na reševanje oficijalnega dela dnevnega reda, v katerem je predvsem podčrtal razne intervencije na merodajnih mestih, v korist reduciranih kolegov. Od merodajnih je sekcija zadobila zagotovilo, da se bodo agronomi prvenstveno upoštevati. Žal pa imamo premalo kvalificiranih agronomov, da bi lahko zasedli vsa razpoložljiva mesta. Zato se mora tolerirati provizorij, da se mesta, predvidena za kmetijske inženirje, zasedejo z neakademiki.

Interveniralo se bo radi staža, da se isti šteje v službena leta. Sekcija bo stopila v stik radi zamene praktikantov s Čehi in Poljaki. Nadalje se udeleži velike kmetijske razstave v Warszawi. Ker se je zopet pojavilo vprašanje kompetence pospeševanje in nadzorstva konjereje, je občni zbor po izčrpnem referatu tov. predsednika in tov. zastopnika agronomov iz moravske banovine inž. Valente sestavil konkretne predloge za sarajevsko skupščino.

Da agronome cele države upozna z gospodarskim stanjem Slovenije, bo sekcija izdala zbornik o kmetijstvu Slovenije z vodičem po Sloveniji.

Novi odbor tvorijo: predsednik inž. Teržan Josip, podpredsednik inž. Zidanšek Josip, tajnik in blagajnik inž. Jelačin Ivo, odborniki: inž. Ferline Bogdan, inž. Rataj Janko, inž. Sadar Vinko, inž. Sabec Srečko, inž. Zaplotnik Ivan. Nadzornika sta inž. Petkovšek Valentin in inž. Kranjc Ivan, namestnika pa inž. Mikuž Fran in inž. Zupanič Ivo. Delegat za glavni odbor U. J. A. je inž. Teržan Josip, namestnik pa inž. Sadar Vinko.

Končno je predsednik apeliral na stanovsko, kolegijalno in akademsko zavednost članov in zaključil lepo uspelo in dobro obiskano zborovanje. — O podrobnostih zborovanja bomo še poročali.

Razdejena srška vas.

Pretekli teden je zadela prijazno srbsko vas Berkovac v kolubarskem okraju usodna katastrofa. Velik zemeljski plaz se je pričel pomikati raz strmo pobočje ter je obsegal nad 10 hektarov zemlje. Ves ta plaz je grmel v lepo obdelano dolinico; pod seboj je pokopal vse, kar se mu je stavilo na pot. V treh urah ni bilo več sledu o lepih kmetijskih domačijah, sadovnjakih ni skrbno obdelanih njivah. Prej lepa in obdelana dolina je v hipu izpremenila svoje lice. V celoti je usodna katastrofa uničila 15 kmetijskih domačij. Dasi so kmetje prišli ob vse, vendar niso v obupu izgubili vere, nobeden noče zapustiti kraja in svoje zemlje in vsi že zdaj mislijo, kako si bodo na razdejani zemlji postavili nove domačije.

Pristopajte h Kmetijski Matici.

**V PRALNEM KOTLU
SOLNCE NIKDAR NE ZATONE!**

Kadar postavimo perilo v raztopini Radiona na ogenj, prične Radion svoje delo. Milo, ki ga ima Radion v sebi, omehta in razkroji nesnago na milijone čisto majhnih kisikovih mehurčkov potisne čistilno peno mila skozi tkanino in jo naredi snežnobelo. Tako čisti in beli Radion, oboje hkrati, previdno in brez Vaše pomoči.

Schichtov
RADION

DELUJE V KOTLU
KAKOR SOLNCE NA TRATI

„Mirna“ revolucija v Nemčiji

Preganjanje židov — Čiščenje v šolah in uradih — Sežiganje knjig — Samomori — Delavski bataljoni — Nova nemška armada

V Nemčiji se je pričela z nastopom narodno-socialistične vlade pod vodstvom Hitlerja »mirna« ali »tih« revolucija, ki naj do jedra preobrazí nemško državo in nemški narod na zunaj, ampak tudi na znotraj. Geslo, pod katerim naj se ta prerod izvrši, je: »Vse, kar v Nemčiji ni nemškega, mora izginiti!«

O tem, kaj je nemško in kaj ni nemško, odločujejo narodni socialisti na podlagi svojega programa. Za najhujši trn v nemškem mesu smatrajo hitlerjevci žide. Zato je narodno-socialistična vlada odločila, da morajo vsi židje zapustiti državne službe in vsa javna mesta (advokati itd.).

Ta naredba je imela za posledico, da je zapustilo nemške visoke šole lepo število profesorjev židovske vere. Med temi so tudi svetovno znani učenjaki.

Dalje je narodno-socialistična vlada odstavila vse uradnike, ki ne pripadajo narodni socialistični stranki. Tistim, ki so se udeležili svetovne vojne, bodo priznali nekaj pokojnine, drugim pa nič.

Danes je že skoraj vse uradništvo v Nemčiji izmenjano.

Hitlerjevci brezobzirno preganjajo vsako korupcijo. Kjerkoli so zvedeli za kakšno »afero«, so takoj uvedli preiskavo, ne ozirajoč se pri tem na to, ali je bil osumljenec prej minister ali pa hlapec.

Vse časopisje so postavili pod najstrožjo strankarsko cenzuro. Pod cenzuro spadajo tudi vsi filmi, gledališča in radio.

Nemški visokošolci so uvedli akcijo, da se poberejo iz knjižnic, pa tudi iz zasebne lastnine vse knjige, ki jih smatrajo za »profinemške«, t. j. vse, kar je socialističnega, komunističnega ali pa židovskega. Te knjige zbirajo in jih bodo javno sežigali.

Brezposelne delavce in vse za delo sposobne ljudi bodo zbrali in organizirali v posebnih »delavskih bataljoni«, ki bodo izvrševali razna javna dela. Tež »dolžnosti do delac« se ne bo mogel nihče odtegniti. Organizacija bo vojaška, kar daje povod sumu, da se za organizacijo »delavske armade« skriva organizacija nove nemške velike narodne armade.

Diktatura v Avstriji

Kakor v Nemčiji, tako so dobili tudi v Avstriji diktaturo, ki pa ni narodno-socialistična po nemškem vzoru, ampak je krščansko-socialna. Diktatura v Avstriji ima z diktaturo v Nemčiji samo to skupnost, da je naperjena proti socialnim demokratom in proti komunistom, ki morajo trumoma v zapore kakor v Nemčiji, ob enem pa je naperjena avstrijska diktatura tudi proti narodnim socialistom (ali hitlerjevcom) v Avstriji.

Nekaj časa je sicer kazalo, da bodo hitlerjevci tudi v Avstriji izvršili nasilen prevrat. To namero pa so jim preprečili vladajoči krščanski socialisti, ki so se odločili za ohranitev avstrijske državne neodvisnosti, deloma iz notranjepolitičnih, deloma pa iz zunanjepolitičnih nagibov.

Umor nesrečne Amalije pojasnjen

V zadnji številki našega lista smo že poročali o zverinskem umoru pri Sv. Roku na Dolenjskem. Dasi so bile že takrat oblasti na sleđi brezsrčnim morilcem, je bil vendarle zločin takrat še zavrt v tajinstvenost. Tekom preteklega tedna pa se je ta nečloveški umor precej pojasnil. Pod dejstvi in nepobitnimi dokazi se je moral najprej udati Anton Mali, brat moža umorjene Amalije. Po temeljitem zaslišanju je priznal, da je umoril Amalijo po naročilu in načrtu brata Andreja, ki si je ves zverinski umor zamislil zelo rafinirano in premišljeno. S tem priznanjem je bil umor že do-

Andrej in Malka na poročni dan

kaj pojasnjen. Težje pa je šlo z Andrejem, mo-
žem umorjene žene. Vprašanjem se je izmikal
in ni hotel priznati, da je umor svoje žene sam
naročil in zasnoval. Končno pa je tudi on pri-
znan, da je res bratu naročil, naj umori njegovo
ženo, ki se je je že davno hotel odkrižati, pa
ni mogel tega izvesti. Bratu je sicer naročil, naj
ženo ustrelji, ne pa zakolje, in sicer je brata na-
tanjeno poučil, naj vdre v hišo našemljen kot
ropar, ustrelji ženo, njega pa lažje rani. Vsega
tega pa Anton ni izvršil, marveč je ženo zabodel
z nožem ter tako prekrižal načrt brata Andreja
in delno tudi omogočil, da se je umor pojasnil,
ki bi sicer lahko ostal za vse čase tajnost. Tako
pa je le zmagala pravica in zločinci bodo prejeli
zasluženo kazen. — Oba brata, Andrej in Anton,
sta bila prepeljana iz ljubljanskih zaporov v no-
vomeške, kjer se še nadaljuje zasliševanje, o
čemer bomo pa še poročali.

Hranilne vloge v naši državi

Študijski oddelek pri Narodni banki je prav-
kar objavil podatke o gibanju hranilnih vlog v
naši državi v prvem letošnjem četrtletju. Ob
pričetku lanskega decembra so znašale hranilne
vloge pri bankah in hranilnicah v naši državi
10.226 milijonov Din, ob pričetku letošnjega ja-
nuarja 10.184 milijonov, ob pričetku febru-
arja 10.102 milijona in ob pričetku marca
9983 milijonov. V zadnjih treh mesecih so torej
hranilne vloge nazadovale za 243 milijonov Din.
Nazadovanje hranilnih vlog v zadnjih letih je
bilo naslednje (v milijonih Din):

	Stanje	razlika
1. marca 1931	14.170	
1. junija 1931	14.242	+ 72
1. septembra 1931	13.235	- 1007
1. decembra 1931	12.170	- 1065
1. marca 1932	11.875	- 295
1. junija 1932	11.016	- 859
1. septembra 1932	10.743	- 273
1. decembra 1932	10.226	- 517
1. marca 1933	9.983	- 243

Kakor je iz gornje primerjave razvidno, so
doslej hranilne vloge od najvišjega stanja na dan
1. junija 1931 nazadovale za 4259 milijonov Din.
Próbližno polovica tega padca odpade na drugo
polletje 1931. V razdobju zadnjih treh mesecev
je bil padec vsekakor manjši nego v istem raz-
dobju pred enim letom.

Naši pozdravi in nagovori.

Če se oglasimo tudi o tem poglavju, je
vzrok v tem, ker se našemu meščansko usmerje-
nemu časopisju ne zdi vredno in potrebno pri-
občiti tako »malenkost«, po drugi strani pa so
dale temu povod te-le besede iz ust našega pre-
prostega kmeta: »gnadljivost« smo že prenašali,
ker so bili taki časi, — »milostljivih« pa no-
čemo več, ker hočemo svobodo, enakopravnost,
pravico.

Pozdrav je voščilo — želja, ki izraža osebi,
ki se ž njo po krajšem ali daljšem času sestane-
mo, neko materialno in moralno dobro. Ta
stari običaj ni pojav le med kulturnim, ampak
tudi med primitivnim svetom, dasi se tukaj to
vrši z drugačnimi izrazi in celo s kretnjami,
gibi.

Mi razpolagamo z dovolj lepimi pozdravi,
kakor »dobro jutro«, »dober dan«, »lahko noč«
itd., ki so vsebinsko bogati in preprosti. So pač
iz naroda. Vendar, oziroma zato se jih takozvani
boljši družabni krogi izogibajo. Menda so jim ti
pozdravi pregmaj, premalo bontonski. Pa jih za-
to nadomeščajo z bolj kričečimi krilaticami, ka-
kor »klanjam se«, »poljubljam roko« in in slič-
nim modernim lišpom.

Kdor tega ne zna ali noče, je daleč za tako
potrebni »šlifom« (uglajenostjo). Nam to ni
in ne sme biti malenkost in sicer zato ne:

Prav v teh pozdravih je težak, težak spomin
na fevdalno odvisnost, ki jo je naš človek, pred
vsem kmet, moral živeti. Suženjski se je moral
približati, upogibati hrbtenico in se klanjati
»gnadljivemu« (Gnade = milost, torej milostlji-
vemu) gospodu ali milostljivi gospé. Njega je
seveda le redko doletela milost, da bi bil mogel
ali smel poljubiti enemu ali drugemu roko. To
srečo je imelo plemstvo — in to so si usvojili
naši »boljši« krogi. — Pač pa je suženj moral
opetovanokrat povdariti gospodi svojo uslužnost
ali servilnost. Mi pa se ponášamo s svojim »slu-
ga sem« ali tudi »servus-om«.

Kakšna ironija, da se s temi tako žalostnimi
publicami, ki so kot stara šara le še za muzej,
celo ponášamo!

Dovolj je že te zoperne uglajenosti, ki vzbuj-
ja le neprijetna čuvstva! Človeku prihaja slabo,
ko čuje n. pr. v trgovini, kako komiji s »klan-
njam se, milostljiva« preprosto kmečko-delav-
sko ženo ponižujejo. Vzgjajamo čut samostojno-
sti, svobode, enakopravnosti, ne pa odvisnosti.

Ponavljamo: »Dobro jutro«, »dober dan«,
»zdravo« itd. — in prav gotovo nam krona ne
bo padla z glave.

Iz naših društev

Sv. Jurij ob juž. žel. Naše mlado in agilno
»Društvo kmetijskih fantov in deklet« ima svoj
I. redni občni zbor v nedeljo, dne 14. t. m. ob
8.30 uri v 6. razredu tukajšnje osnovne šole. K
obilni udeležbi članstva in vseh prijateljev kmet-
skega pokreta vabi odbor.

Podhosta pri Toplicah. Letni občni zbor
našega »Društva kmetijskih fantov in deklet« se
vrši v nedeljo, 14. t. m. ob 2. uri popoldne pri
tov. A. Finku v Meniški vasi. — Tovarišij in
tovarišice! dolžnost vsakega je, da se občnega
zboru udeležite.

Sv. Lovrene v Slov. goricah. V nedeljo, dne
14. t. m. ob 4. uri popoldne se vrši v osnovni
šoli ustanovni občni zbor »Društva kmetijskih
fantov in deklet«. Fantje in dekleta, udeležite
se v čimvečjem številu, da bomo tako tudi pri
nas imeli svojo lastno in močno organizacijo!

Na občnem zboru pododbora »Zveze kmet-
skih fantov in deklet« v Novem mestu je bil
izvoljen sledeči odbor: Predsednik Zorko Cvet-
ko iz Družinske vasi, I. podpredsednik Polak
Franc iz Birčne vasi, II. podpredsednik Colja
Lojze, Bela cerkev, tajnik Klinc Lado, Gor. Po-
lje, blagajnik Šobar France iz Toplic;
odborniki: Lavrič Jože, Toplice, Vodopivec Loj-
ze, Družinska vas, Bradač Franc iz Podhoste,
Godec Anton iz Gotne vasi, Golob Miha iz Bir-
čne vasi, Šurla Ladi iz Straže, Kulovec Franc iz
Valte vasi, Kovač Milan iz Dovdre, Tone Grego-
rič iz Št. Petra in Zupančič Alojz iz Ajdovca.
Revizorji: Peršina Jože iz Toplic, Vesel Jože iz
Gotne vasi.

Notranje Gorice. Na Jurjevo nedeljo je
Društvo kmetijskih fantov in deklet priredilo
lepo uspelo tekmo oračev. Z zbirališča sredi
vasi je krenila povorka po vasi na tekmovalni
prostor, na čelu ji konjenik z zastavo, Sv. Ju-
riju in pomladi na čast je četica fantičev v
starosti od 5 do 8 let izvajala svojo umetnost
z »godbo na vrbove piščali«, domači tambu-
raški zbor pa je s koračnicami bodril orače-
tekmovalce, ki so tako slavnostno šli orat.
Na tekmovalnem prostoru je bilo pripravlje-
nih 6 krajev, širokih za približno 12 brazd in
dolgih približno 190 m. Na dano znamenje so
orači odpregli živino od voza, razložili pluge,
napregli konje v plug in začrtali brazdo. Za

tekmo hitrosti se je vzel v obzir čas, ki ga je
tekmovalce porabil za prvih 6 brazd. Pri na-
daljnem oranju so bili tekmovalci dolžni po-
svetiti vso pažnjo globini, širini in kakovosti
oranja sploh. Tekmi je škodovalo, da se je
za oceno hitrosti v oranju vzel v obzir tudi
čas, porabljen za pripravo, naprejanje in na-
stop, ker se je vsled naglice pri tem delu
vznemirila živina, kar je škodilo hitrosti in
kakovosti v oranju. Največje pozornosti so
bili deležni trije starejši orači — možje v
starosti od 60 do 70 let — z lesenim plugom
in volovsko vprego na jarme. Orači starega
kova so se zavedali, da je njihovo delo resno
in vredno njihove pažnje ter so kljub raz-
posajenemu smehu gledalcev vestno in z do-
stojanstvom, kot je takemu delu primerno,
izvršili svoje delo v splošno zadovoljstvo —
pa tudi skoro pol ure za tekmovalci z želez-
nimi plugi in konjsko vprego. Gledalci so se
tako nazorno prepričali, koliko več dela je
mogel izvršiti 1 sam orač s primernim oro-
djem, kot pa trije z zastarelim orodjem. Po
tekmi se je vršila zunaj na prostem prijetna
domača prireditev in je tam tov. dr. Janže
Novak nagovoril prisotne in izrazil veselje,
da je za to lepo prireditev pokazala posebno

mladina tako veliko zanimanja, kar je znamenje, da je Društvo kmetijskih fantov in deklet s svojim delom na pravi poti, in ga pozival, naj v svojem delu vztraja. Nato je predsednik ocenjevalne komisije razglasil izid tekmé in razdelil nagrade. Prvo nagrado je dobil Vidmar Ivan s Plešivice, drugo Jarc Anton s Podpeči, tretjo Novak Franc iz Notranjih Goric. Posebna zahvala gre Kmetijski družbi v Ljubljani, ki je Društvu kmetijskih fantov in deklet za to tekmo poklonila lepo nagrado.

Novavas na Blokah. V zimski dobi se je naše Društvo kmetijskih fantov in deklet zelo aktivno udejstvovalo na dramatičnem polju. Lepo uspehe je doseglo zlasti s Cankar-Delakovo dramo »Hlapec Jernej in njegova pravica«, potem z Gogoljevo veseloigro »Revizor« in z dr. Remčeveo dramo »Zakleti grad«. Igre so vse prav dobro uspeli, kar pričča vsesplošno zadovoljstvo in pohvala od strani gledalcev. Priredilo je tudi nekaj poučnih predavanj in 14-dnevni poslovni tečaj.

V začetku meseca marca se je vršil ustanovni občni zbor, na katerem je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik tov. Jože Zabukovec, podpredsednik tov. Franc Rožlahar, tajnik tov. Franc Gornik, blagajnik tov. Ivan Škrabec. V ostali odbor pa sledeči tovariši: Ivan Korošec, Mazi Alojzij, Marolt Jože, Šraj Jože in Zgonec Alojzij. Mlado društvo si je nadelo nalogo, da svoj program izvede za vsako ceno. Kmetijski pokret se mora pri nas močno utrditi na vsaj črti, da bo nasprotoval vsem zaprekam ter stal v brambo kmetijskih interesov in kmetijske bodočnosti.

Gotna vas pri Novem mestu. Naše društvo, ki obstoji komaj dve leti, je pričelo zlasti letos, ko ga vodi neumorni predsednik tov. Sušnik Adolf, živahno gibati in izrabljati vse sile, ki jih kot tako mlado premore. Nikakor nočem reči, da smo prejšnji dve leti spali, to ne! Saj smo imeli v zimski sezoni 1931/32 14 predavanj in to kmetijsko-strokovnih največ, dalje zgodovinskih, organizatoričnih in drugih prosvetnih. Poleg tega dve pešizleta in različne druge sestanke.

V letošnjem letu pa smo si napravili načrt dela, ki smo ga deloma že, v ostalem pa ga še bomo izvršili. Tako smo imeli od začetka t. l. do sedaj osem predavanj in sicer največ v marcu (5). Sledila bodo najbrže še tri, nakar bomo zimsko sezono predavanj zaključili. V naslednji sezoni, ki jo bomo pričeli s 1. septembrom imamo v načrtu do konca t. l. najmanj 10 predavanj in to predvsem kmetijsko-strokovnih. Na programu imamo tudi tekmo koscev, ki bi se morala vršiti že lansko leto, ki pa se je morala radi nepredvidenih zaprek prestaviti na letošnje leto. Vse tehnične priprave vodi tov. Anton Godec, ki je z uspehom nastopal že na tekmah ZKFID. Tudi ostali tovariši in tovarišice se z vnum pripravljajo na to prvo našo javno prireditve, na kateri moramo pokazati, da smo zmožni življenja in polni volje do dela za zmagavo kmetijske misli.

Poleg tega se je tudi v našem društvu sprožila misel organizirati tabor kmetijske mladine in sicer v maju. Na tem taboru naj bi sodelovala vsa dolenska društva Kmetijskih fantov in deklet. Ako se nam posreči, bo to zelo uspešna propaganda kmetijskega pokreta in

Mlad, gibčen, vitek in duševno svež

postanete, ako jemljete posebno sedaj v pomladi vsako jutro čašo okusnega „PLANINKA“-ČAJA BAHOVEC.

Njegova naravna planinska zelišča, ne kemikalije, Vas oprostite odvišne maščobe, Vas očistijo znotraj in uredijo Vašo prebavo. Pričnite že danes s „PLANINKA“-ČAJEM BAHOVEC, ki ga dobite v lekarnah in drogerijah, pravi pa je samo v izvirnih plombiranih zavitkih po Din 20— z naslovom proizvajalca

Lekarna Mr. L. BAHOVEC, Ljubljana

Reg. št. 1949 z dne 6. 7. 1932

na ta način bomo tudi najbolj uspešno uveljavili ideje tovarštva, medsebojne ljubezni in sloge, ki nam je zlasti danes zelo potrebna.

Program je precej obširen, vendar ne pretežak za nas mlade in zdrave kmečke sinove. Zato tovariši složno na delo, kajti le v slogi je moč.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

Prireditve vinogradnikov v Novem mestu

Vabilo na VII. redni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru, V. vinarski kongres in vinsko razstavo z vinskim sejmom, ki se bodo vršili 24., 25. in 26. maja 1933 v Novem mestu, smo s programom vred pred kratkim objavili v našem listu. Danes sporočamo, da se bo vršil občni zbor na verandi hotela »Metropol«, vinarski kongres in vinska razstava s sejmom pa v telovadnici ljudske šole v Novem mestu. Pouchni izlet dne 25. maja bo na Otočec—Stari grad—Trška gora—Bajnof. Potovalo se bo z avtobusi od 14. do 19. ure. Na Bajnofu priredi g. predsednik Vinarske podružnice Novo mesto majhno zakusko za izletnike. Izlet v Belokrajino bo 26. maja in sicer z avtobusom iz Novega mesta čez Gorjance v Metliko in metliške vinograde (Draščiči in dr.). Za ogled vinogradov in metliških znamenitosti je določen čas od 10. do pol 14. ure. Z vinogradniki in drugimi merodajnimi činitelji je Vinarska podružnica Novo mesto že stopila v zvezo in prosila jih, naj organizirajo ogled vinogradov in omogočijo izletnikom strokovno poskušnjo metliških vin. Za potovanje iz Metlike v Črnomelj in ogled mesta Črnomelj je določen čas od pol 14. do 15. ure. Od 15. ure dalje bo čas na razpolago za pot do Semiča in ogled semiških vinogradov.

Prireditve bodo nudile mnogo poučnega, posebno za vinogradnike iz bivše mariborske oblasti, ki še niso imeli prilike spoznati krasote naše Dolenjske.

Dopisi

Karteljevo pri Mirni peči. V nedeljo so nam člani prosv. odseka sokol. čete predstavili poučno veseloigro: »Kje je meja.« Po igri so bili ljubki otroški nastopi. Nazadnje so nam pa pokazale članice sosednega mirnopškega društva, kaj znajo. S pravo fineso so izvajale več prostih vaj. Tudi naši fantje so navdušeni za petje in telovadbo in se prav pridno vadijo. Le prav malo je takih fantov, ki jim ni mar ne eno ne drugo. Te dni nam merijo tolikanj potrebno cesto do Novega mesta. Če bo res kaj iz tega, bo to velikanska pridobitev za naše kraje. Upajmo!

Dobrunje. Shod JRKD v Dobrunjah pri Ljubljani se vrši v nedeljo dne 14. t. m. po prvi sv. maši pri Mihi Habiču v Sostrem. Na shodu bo govoril narodni poslanec Albin Koman.

Ločnica. Shod JRKD v Ločnici pri Medvodah se vrši v nedeljo dne 14. t. m. popoldne. Na shodu bo govoril narodni poslanec Albin Koman.

Sv. Lenart nad Laškim. Naša občina je postala zadnji čas silno imenitna. Pa ne zato ker ima nov občinski odbor; kaj še? Temveč zato ker se vse, pardon ne, pač pa dve sosedni občini veliko prizadevate, da bi nas pri bodoči komasaciji občin pobasali v svoje meje. Ti dve sta Marijagradec in pa naši stari prijatelji Jurklošterčani.

Pravzaprav se jim ne sme odrekati sposobnosti, katere kažejo pri metanju parol, med naše zavedne občane. Jurklošterčani so zadnji čas vrgli ven parolo da ako se združi občina Sv. Lenart, z občino Jurklošter, potem bo župan skupne občine prejšnji župan naše občine. Mi smo jim prav hvaležni za poklon, ampak na to ponudbo jim naša občina ni na razpolago. Iz občine Marijagradec pa nam obetajo srečne čase nebeškega Jeruzalema kar takoj; ne morda kakor pravijo adventisti (posebna verska ločina) šele po uničenju našega planeta. Doklade bodo silno majhne, vsak kdor bo imel opravke na občinskem uradu pa se bo srečnega čutil, da bo moral dve uri daleč romati do tja; pa bo poleg tega še videl Laško; kajti pisarna občine Marijagradec bo vedno tam. Apeliramo na pristojno odločujočo oblast, da je izmed vseh zadevnih predlogov, kar so jih dale občine, edino predlog občine Sv. Lenart, iz terenskih in gospodarskih ozirov izvršljiv. Pika.

Enodnevni tečaj o pokončevanju škodljivcev in boleznih vinske trte in o poletnih delih v vi-

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana

Prešernova ulica števil. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon števil.: 20-40, 24-57, 25-48; interurban: 27-06, 28-06

PETERSON INTERNATIONAL BANKING CODE

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedeposit i. t. d.

negrada se vrši v soboto, dne 20. maja t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Posk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Kaker vsakdanji krah so potrebne v današnjih težkih gospodarskih razmerah kmetovalcem dobre kmetijsko strokovne knjige, ki mu kažejo pot k izboljšanju njegovega gospodarstva. Take knjige nudi slovenskemu kmetu samo Kmetijska Matica. Postanite zato njeni člani in prejeli boste redno vsako leto po štiri knjige predvsem kmetijsko-strokovne in narodno-gospodarske vsebine. Ne odlašajte, temveč se takoj prigrasite domačemu poverjeniku Kmetijske Matice in izročite mu svojo članarino v znesku Din 20.—1 V občinah, kjer še nimamo svojega poverjenika, ga želimo dobiti. Javite svoj naslov! — Kmetovalci, širite edino slovensko kmetijsko književno družbo: Kmetijsko Matico!

Kmetijski tečaj v Dupljah pri Trziču. Šolsko načelstvo kranjsko bo priredilo v Dupljah pri Trziču v nedeljo 14. maja t. l. celodnevni živinorejski in sadjarski tečaj. Razven kratkih predavanj o govedoreji, prašičereji in sadjarstvu se bodo vršile tudi obširne praktične demonstracije v hlevih, svinjakih in v sadovnjakih. Tečaj se prične ob 8. uri dopoldne in traja z opoldanskim odmorom do 5. ure pop. Kmetovalcem iz dupljanskega, kriškega, kovorskega in nakelskega okoliša priporočamo, da se udeležijo tečaja v čim večjem številu. Predavanja ob 8. uri dopoldne so važna tudi za gospodinje in dekleta.

Šolska vodstva pozor! Letošnji XIII. Ljubljanski velesojem se vrši od 3. do 12. junija in pada torej še v šolsko leto. Šolska vodstva, posebno ona na deželi, naproša uprava Ljubljanskega velesoja, da naj svoje majske izlete tako uredi, da si bo mladina v zvezi z izletom zamogla ogledati tudi velesojem. Na velesojem bo zbrano vse, kar zamore zanimati tudi mladino, dvigati njen narodni ponos in bistriti razum. Za učence vseh šol in zavodov znižana vstopnina po Din 3.—. Dan obiska poljuben, vendar se nedeljski in prazniški popoldnevi ne priporočajo.

Domače vesti

Izprememba v banovinski upravi. S kraljevim ukazom je bil upokojen načelnik upravnega odelka pri kr. banski upravi v Ljubljani g. dr. Leon Stare. Na njegovo mesto je imenovan kot načelnik upravnega oddelka dosedanji okrožni inšpektor v Varaždinu g. dr. Vilko Pfeifer.

Za častnega predsednika tujsko-prometne razstave naše lepe Dolenjske je bil izvoljen minister Ivan Pucelj. — O razstavi bomo še poročali.

Naš finančni minister g. R. Djordjevič se je za časa svojega dopusta povzpel tudi na Boč pri Poljčanah, kjer je bil ves navdušen in prevzet od lepote naše slovenske zemlje in domovine.

Atentat na šol. upravitelja. V vasi Cerklje ob Krki so nekateri fantje vrgli skozi okno v stanovanje tamošnjega šol. uprav. Ludvika Kobala nekako »bombo«, ki je z eksplozijo precej poškodovala stanovanje, ni pa ranila nikogar.

Letošnje leto je hroščjevo leto. Vsepovsod mgoli polno teh nezaželjenih »gostačev«, ki so pa v slastno hrano pticam.

Zena rodila — tobak. V Slatini pri Ključu so imeli te dni zanimiv dogodek s tihotapstvom tobaka, ki priča, kako iznajdljivi so tihotapci. Ko je prišla patrolja pred neko hišo, je tihotapec naročil ženi, naj skrije tobak pod krilo in leže v posteljo ter se dela, kakor da je tik pred porodom. Zena je moža ubogala. Orožniki ji pa niso verjeli. Poklicali so sosedo, ki je ženo tihotapca Frančiča preiskala. Ko je žena vstala, so padli od nje veliki svežnji tobaka in s tem je bil »porode« pri kraju.

Ptuj. Javni shodi J. R. K. D. se vršijo v nedeljo, dne 14. t. m. pri Sv. Urbanu, dne 21. pri Sv. Andrežu v Slov. goricah, dne 28. pa pri Sv. Mavriku pri Ptujju, vsilodkar po rani sv. maši. Poročal bode narodni poslanec g. Lovro Petrovar.

Škofjeloški pododbor JRKD se zavzema za to, da se ustanovi za škofjeloško območje poseben srez.

Zastojkarja. Pod vagonom brzovlaka sta se s Češkega pripeljala dva mlada fanta, ki so ju odkrili šele naši železničarji v Mariboru.

Vlom. Pri posestniku Petru Jenku iz Špiče so neznani vlomilci vdrli v hišo ter odnesli precej blaga in drugih vrednosti.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živcev, bolečinah v boku, zasopjenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzročil naravna »Franz-Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. — Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josefova« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. — »Franz-Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah.

Senzacionalen proces v Dubrovniku. Pred okrožnim sodiščem v Dubrovniku se je pričela razprava proti uradnikom državnega monopola Marijanju Višiču in Lazarju Matijeviću, ki so obtoženi poneverbe v znesku poldrugega mihjona Din. Obtoženci sicer priznavajo svojo krivdo, trde pa, da povzročena škoda ni tako velika, kakor navaja obtožnica.

Smrtna nesreča v gozdu. Pri napravljanju drv je bil zaposlen v gozdovih v okolici Dolnje Lendave gozdni delavec Jurij Tonkovič. Pred dnevi pa ga je zadela veja padajočega drevesa tako močno po glavi, da mu je zdrobila lobanjo in je nesrečni delavec uro nato umrl.

Avto zgorel na cesti. Pogorel je tovorni avto Ivana Globevnika iz Škocijana, ko je vozil iz Novega mesta koruzo.

Kazni za nered v železniških vagonih. Ministrstvo za promet je predpisalo visoko odškodnino in kazni zaradi nemira in povzročanja škode v železniških vagonih. Tako na primer plača oni, ki položi obuto nogo na sedež v 3. razredu 2 Din globe, v 2. razredu 8 Din, v 1. razredu pa 10 Din. Kdor onesnaži klozet plača 30 Din, v ponovnem primeru pa 10 Din več.

Podgana objedla otroku uho. V Požegi je desetletni Ivan Zakanj zaspal trdno in slami nad hlevom. Medtem mu je podgana objedla levo uho, da je ostal samo hrustanec. Dečka so drugi prebudili in šele tedaj je čutil bolečine. Dečka so odvedli na zdravljenje v mestno bolnišnico.

Rumen dež v naših južnih krajih. Kakor poročajo iz Bihača, so se te dni tamkaj pojavili z juga nenavadni rumeni oblaki. Kmalu so začele padati z neba debele rumenkaste kaplje, ki so povzročale na obleki rumenkaste pege. Ko je pozneje zopet posijalo sonce, so bili zemlja, trava in listi pokriti z drobno rumenkasto prašino. Ta zanimivi prirodni pojav je povzročil različne komentarje. Domneva se, da so močni vetrovi prinesli prah iz Sahare, ki se je v naših krajih pomešal s padavinami. Listje na drevju je sedaj rumenkasto kakor jeseni.

Dekle ubilo opravljivca. 17-letna Slavka Djurdjevič iz Dobrogoša pri Ruševcu se je bila zaljubila v Vojina Stevanovića, pa jo je njegov brat obrekoval, da ima več ljubčkov. To si je vzela tako k srcu, da je sklenila oprati svojo deklisko čast. Ko so nekega dne plesali na vasi kolo, se je približala s kuhinjskim nožem pod predpasnikom Vojinovemu bratu in mu zasadila nož v prsa, tako da je kmalu izdihnil.

Zapeka. Vodeči zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se pred operacijami in po operacijah naravna »Franz-Josefova« grenčica uporablja z najboljšim uspehom.

Vesti iz sveta

Indijski voditelj Gandhi je pričel ponovno s gladovno stavko.

Is rumunske kmetске stranke se je kot njen predsednik umaknil Maniu; na njegovo mesto je bil izvoljen Vajda Voevod.

V Rusiji so odkrili v zadnjem času nad 50 novih rudnikov, večinoma magnetskih in bakrenih.

Vse po načrtu. V Nemčiji so hitlerjevci zasedli vsa poslopja socialističnih strokovnih organizacij, med njimi tudi Delavsko banko in njene podružnice. Večino uradništva pa so aretirali.

Na amerškem otoku Kubi je minuli teden nastal upor proti sedanji vladi, ki se je spremenil v pravo revolucijo.

Na predsednika južnoameriške republike Peru je bil izvršen atentat. Predsednik polkovnik Cerro je bil ubit.

V Albaniji so zaprli ali pa podržavili vse verske in italijanske šole, kar je izzvalo oster protest Italije in Vatikana, medtem ko ta korak domače ljudstvo prav navdušeno pozdravlja.

Iz Amerike prispe sredi julija večja skupina Slovencev, ki bodo za nekaj tednov obiskali svojo rodno domovino.

Za predsednika Poljske je bil za dobo 7 let ponovno izvoljen Ignacij Mościcki.

Nemški rudarji v Saarskem ozemlju se nočejo podrediti Hitlerjevemu režimu, kar so povedali v neki svoji resoluciji.

Na Grškem je bilo v nedeljo več hudih potresnih sunkov, ki so napravili precej škode.

Na Finskem so prepovedali vsako nošnjo uniform.

Koliko je zlata na svetu. Po poročilu lista »Excelsior«, znašajo celokupne zaloge zlata na svetu 295 milijard in 700 milijonov frankov. Od te vsote odpade na Zedinjene države 99 milijard in 800 milijonov, na Francijo 80 milijard in 400 milijonov, na Veliko Britanijo 18 milijard in 900 milijonov, na Italijo 8 milijard in 400 milijonov, na Japonsko 5 milijard in 400 milijonov, na Nemčijo 4 milijarde in 800 milijonov, na vse druge države 77 milijard in 900 milijonov.

Francosko posojilo Turčiji. Francoska finančna skupina je pod posebno ugodnimi pogoji ponudila turški vladi dolgoročno posojilo. Gre za 50 milijonov turških funtov po zelo nizki obrestni meri.

Železniška nesreča v Indiji. Ekspres Kalkuti—Kalkuta je skočil s tira. Šest oseb je ubitih, 11 pa ranjenih.

Konferenca agrarnih držav v Bukarešti. Rumunska vlada je povabila grško vlado, naj pošlje svojo delegacijo na konferenco agrarnih držav v Bukarešti. Na konferenci, ki bo otvorjena 5. junija, bodo zastopane Rumunija, Bolgarija, Jugoslavija, Češkoslovaška, Madžarska in Poljska.

Usoda največje evropske tiskarne. Hitlerjevske čete so zasedle pred kratkim tiskarno »Dortmundskega Generalanzeigerja« ter napravile list za strankino glasilo v westfalskem revirju. Zasedbo tega podjetja je prešla največja evropska tiskarna v roke nemških narodnih socialistov.

Katastrofalen orkan v Ameriki. V Južni Karolini in v Alabami je divjal hud orkan, ki je zahteval tudi človeške žrtve. A Alabami je bilo ubitih 22 ljudi, več sto pa jih je ranjenih in brez strehe. V Južni Karolini je 12 ljudi mrtvih in mnogo ranjenih. Mnogo hiš je porušeni in se je bati, da bodo pod razvalinami odkrili še nove žrtve. Nevihne in orkani, ki divjajo v teh krajih že od 15. marca, so doslej zahtevali 178 smrtnih žrtev.

»Nemka ne kadil.« Hitlerjevski državni komisar v Ulmu je objavil razglas, ki pravi, da Nemka ne sme kaditi. Po njegovi odredbi so morale vse trgovine izvesti tozadevna agitačna svarila.

Turški jezik v Turčiji. Mustafa Kemal je izdal zakon, ki določa, da se mora rabiti povsod v poslovanju na turškem ozemlju edinole turški jezik. Zakon se nanaša tudi na inozemske tvrdke, ki vzdržujejo v Turčiji podružnice. Vsa podjetja morajo voditi svojo korespondenco izključno v turškem jeziku, takisto tudi knjigovodstvo. Podjetja, ki bi se pregrešila proti tej odredbi, bodo občutno kaznovana z denarno globo. — Tudi pri nas bi bil potreben tak zakon!

Čevlji, ki se sami snažijo. V Mellonovem zavodu v Pittsburghu (USA) se je posrečil resnično »sijajen« izum. Čiščenje čevljev v bodoče namreč ne bo več potrebno, ker bodo njihovo gornje usnje prepojili z nekim ekstraktom loščila za čevlje, ki bo ob naravni toploti nog sam stopil v akcijo. Čevlji se sploh ne bodo mogli več umazati, čeprav bodo stopali še po takšnem blatu. Čevlji z novo avtomatično mažo pridejo že v kratkem v prodajo.

Svetovna razstava znamk. Letos od 24. junija do 9. julija bo na Dunaju mednarodna razstava znamk.

Portugalska vlada je podala ostavko.

Mogoče ste tudi Vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali ter Vam pošiljali Kmetški list brez presledka skozi celo leto 1932 v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravočasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kaknega razloga niste storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, kljub temu, da je nizka, resnične težave; vendar najvljudneje prosi, da Vas ne bo treba radi 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tem tega meseca.

Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se prišne novo šolsko leto dne 15. septembra t. l. Šola je dvoletna ter ima internat za 60 gojencev in 57 ha veliko posestvo z vsemi kmetijskimi panogami. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih). Mesečna vzdrževalnina znaša od Din 25.— do 300.— in se določa individualno po premoženjskih razmerah prosilcev. Prošnje za sprejem (kolek Din 25.—) je poslati ravnateljstvu najkasneje do 15. julija t. l. ter priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o navodnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šolanja. Pridni sinovi manj premožnih posestnikov, ki reflektirajo na znižanje mesečne vzdrževalnine in žele banovinsko stipendijo ali stipendijo sreskega kmetijskega odbora, morajo priložiti tudi premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega stanja staršev in izjavo, da ostanejo po končanem šolanju na domači kmetiji. Podrobnejša pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

O bolgarskem vrtnarstvu

Bolgarski vrtnarji so razširjeni povsod po balkanskih deželah, po Srednji Evropi in tudi drugod po svetu. Tudi pri nas že ni zlepa večjega mesta, kjer ne bi bilo vsaj par Bolgarov vrtnarjev, ki delajo slično kakor včasih furlanski zidarji radi svojega znanja, svoje štedljivosti in skromnosti domačim obrtnikom najostrejšo konkurenco.

Ti bolgarski vrtnarji hodijo po svetu za služkom podobno ko naši Kočevarji ali Dalmatinci, le s to razliko, da ostajajo po več let v tujini, kar je pri tej stroki umevno. Tudi oni so povečini iz enega okraja, ki radi prenaseljenosti ne more prehranjevati vseh svojih prebivalcev in sicer iz okolič Trnova, mesta, ki je bilo v Srednjem veku prestolnica Bolgarske.

Vrtnarstvo je stara trnovska tradicija. Pred dobrimi dvesto leti je bilo vrtnarstvo v Bolgarski še neznano. Tedaj je pozval neki Trnovčan, ki je živel v Carigradu, nekaj svojih rojakov v Carigrad za zaslužkom in jim je preskrbel delo pri grških vrtnarjih. Od njih so se naučili vrtnarstva, zlasti pravičnega gnojenja in zalivanja. Ko so se bili izučili in se napotili domov, so spotoma srečali bolgarskega trgovca s svilbo, ki je potoval v Erdelji; ta jih je nagovoril, da gredo z njim tja in da tam nadaljujejo svojo obrt. Poslali so tovariša nazaj v Carigrad po seme; to je bila prva ekspanzija bolgarskih vrtnarjev v inozemstvo. Na zimo se je njihov vodja vrnil domov na konju s polno možnjo denarja. Postal je najbogatejši v svojem kraju in se je začel baviti zgolj s pridelovanjem semenja za one, ki so šli za njegovim zgledom.

Ze prva ekspedicija je obstojala iz skupine z vodjo na čelu, način, ki se je bil obdržal do danes.

Pri povratku domov se je taka skupina shajala, s sprejemom novih članov so se množili vodje in skupine; te so se razkropile po vsem Podonavju, ki je bilo tedaj pod turško oblastjo, in povsod tod so širili vrtnarsko znanje.

V naši državi so se naselili najprvo v Srbiji, kjer jih je knez Miloš prvi naselil v Topčideru. Ze leta 1850 je bilo v Srbiji 90 vodij-gospodarjev. Istočasno so se širili Bolgari-vrtnarji po Avstro-Ogrski, po Rusiji, zlasti okoli Črnega morja pri Odesi, Harkovu, Moskvi, itd. Še pred 30 leti se je izselilo samo iz trnovskega okraja 18.000 vrtnarjev predvsem v navedene dežele in v Rumunijo in že tedaj so domači vrtnarji občutili njihovo močno konkurenco.

Po vojni si prizadevajo, da bi se še bolj razširili, ovirajo jih pa v tem zaščitni ukrepi zainteresiranih držav, ki ščitijo domače delavstvo. Kljub temu jim vendarle uspeva, da se marsikje še širijo. Tudi v naši državi že skoro ni večjega mesta brez njih. Znano je, da so na pr. zagrebški vrtnarji lani zahtevali zaščitne mere proti njihovi premočni konkurenci, ki jih ogroža v njihovem obstoju.

Za gospodinje

Spomlad nam prinaša celo vrsto novin, od solate do graha in fižola in novega krompirja. Narava sama torej izdalno skrbi, da spomladi lahko svojo hrano spremenimo, kajti v vročini potrebuje naše telo drugačno hrano kakor pozimi.

Najbolj priljubljena jed je poletni solata. Solat imamo mnogo vrst, tako da je kuhinja s solato lahko dobro založena do pozne zime.

Navadno solato (berivko, zgodnjo spomladansko solato, jesensko endivijo, motovilec itd.) pripravljamo navadno z jesihom in oljem; olja pa potrebuje vsaka solata mnogo! Komur je olje predrago, si pomaga lahko tudi s špohom; najboljši je za solato prekajen špoh. Namesto z jesihom, pa si kisajo ljudje občutljivih želodcev solato z limonovim sokom.

Solato si pripravljajo ljudje v različnih deželah različno.

Francoska solata. Osnaži solatno glavo (ali več), obrtaj prezrelo perje in še predno jo opereš, jo zreži kakor rezance. Zrezano solato dobro operi in odcejaj na sito. Nato zmešaj primerno količino jesiha z nekoliko soli in ženofa v posebni posodici in to mešanico stresi na solato v skledi. Nato zabeli solato z dosti olja in dobro premešaj. Na solato lahko še natreseš nekaj drobno zrezanega česna.

Italijanska solata. Nekaj mladih korenčkov, kolerabic in rdeče pese skuhaj vsako posebej in zreži na drobne kocke in zmešaj. Dodaj tej mešanici še nekaj kuhanega zelenega grana ali pa mladega fižola v stročju. Nato zmešaj v posodici nekaj ženofa z mnogo olja in nekaj jesiha in s to zabelo polij zelenjavo. Tako pripravljeno zelenjavo pusti v posodi najmanj 1 uro. Dodaš pa lahko tej mešanici nekaj drobno zrezane navadne solate.

Valute

1 nemška marka	Din 13.50
1 švicarski frank	Din 11.10
1 ameriški dolar	Din 48.20
1 angleški funt	Din 192.—
1 francoski frank	Din 2.25
1 češkoslovaška krona	Din 1.70
1 italijanski lira	Din 2.99

Sejmi

- 16. maja: Lukovec, Studenec pri Krškem, Moravče, Kočevska reka, Krka, Srednja vas, Cmurek, Gornja Sušica, Soseska, Vojnik, Razkrižje pri Ljutomeru, Pilštanj, Dolnja Lendava.
- 17. maja: Ljutomer.
- 18. maja: Prevalje, Turnišče.
- 19. maja: Bogojina.
- 20. maja: Tržič.

Kmetška posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Kolodvorska ulica šte. 7

Modroci!!

Najeonejše in najboljše modroce (federmodroce), otomane, mreže, divane, športne fotelje in garniture Vam nudi

F. SAJOVIC, LJUBLJANA
Stari trg 6

Vsa tapetniška dela po nizki ceni

Naznanilo!

Zobni atelje

PIRH EMIL
dentist-tehnik

se je preselil z Rimske ceste sedaj Pred Škofijo št. 21 hiša Strojanskih, trgovina „Pri Zvonu“, II. nadstropje.

Sprejema od 8 zjutraj do 5 popoldne.

Posojila

proti dolgoletnemu odplačevanju, za razdolžitve, nakup najrazličnejših premičnin in nepremičnin, za do- to itd. podeljuje:

Mobilna zadruga

Ljubljana,
Mestni trg šte. 25/I.
Išče povsod poverjenike!

VSAK

zaveden kmet
bi moral
čitati naš
list!

Laneno olje, firnež, emaljne in ostale lake, oljate barve, lanene tropine

in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL D. Z. O. Z.

TOVARNE OLJA, FIRNEŽA, LAKA IN BARV
LJUBLJANA • MEDVODE • DOMŽALE

Ekspozitura Beograd • Podružnica: Maribor, Novi Sad • Lastnik: Franjo Medić

Propagandni razpis nagrad!

Da razširimo „NOVI TEDNIK“ med vse sloje, prejme vsak naročnik, ki je plačal polletno naročnino Din 38—, ako reši pravilno tri sledeče uganke,

Din 100— v gotovini.

B — — — — — d, mesto v Jugoslaviji,
S — — a, reka v Jugoslaviji,
B — — — — — n, mesto v Evropi.

Nagrade se bodo vsakomur izplačale, kdor izpolni vse pogoje in ne bude nobenega zrebanja. Rešitve je poslati najkasneje do 31. maja 1933. Novi naročniki morajo z rešitvijo poslati Din 38— za polletno naročnino.

Rešitev in denar naj se pošlje na

»NOVI TEDNIK«

Uprava: Ljubljana, Krekov trg 10-II., odd. B., p. h. račun 13 386.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Na
malo!

Na
veliko!

Ustanovljeno
1839

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

VELIKA ZALOGA

suknena blaga za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih

ruč in različnih šerp

Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Kupujte samo domače blago!

Prvovrstno

modro gatico 98/99%

nudi po najnižji ceni

Ekonom

Osred. gosp. zadruga v Ljubljani r. z. z o. z.
Kolodvorska ul. 7.

Račun poštne hranilnice šte. 14.257

Telefon šte. 28-47

Brzjavni naslov: „KMETSKE DOM“

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5%, pri tromesečni odpovedi po 6%, večje stalne vloge po dogovoru

Stanje vlog nad Din 35,000.000— ● Rezerve Din 1,100.000—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog — Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja — POSOJILA daje proti poroštvo, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, te ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg — v Mariboru, Slomškov trg 3